

26.09.2025

UKA2025/29

Naleraq

Mette Arge-Hammeken

**Uunga siunnersuut: Ilinniartitaanermut inuussutissarsiutinillu siunnersuisarneq pillugu
Inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarnera pillugu Inatsisartut inatsisaat**

(Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Timersornermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoq)

Siullermeerneqarnera

Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Timersornermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisup oqarneratuut siunnersuutip imarisaa naatsumik taallugu tassaavoq inuusuttunut 18-it inorlugit ukiulinnut siunnersuisarnermi akisussaaffik taanna kommunit atuarfeqarfiinit tiguneqassasoq, 18-leereersimasullu majoriamit tigummiinnarneqassallutik.

Naleqqamiillu siunnersuut taanna imatut oqaaseqarfigissavarput.

Naleqqami aammami kalaallit nunatsinni innuttaasusugut meerartatta inuusuttattalu pitsaasumik atugaqartitaanissaat, ilinniartitaanissaat suliffittaarnissaallu ilimagilluinnarpara tamattaalluta pingaartitarigipput. Taamaammat Naleqqamit ilinniartitaanermut inuussutissarsiutinillu siunnersuisarneq pillugit periarfissanik pitsaasunik tikkuusisunik inatsisartut inatsisaat allanngortillugu atulersussanik pilersitsianeq siunertarineqarmat nuannaarutigaarput. Pappilissamut oqaatsit kusanartut kisimi allassimanissaat piumanngilarput, piviusumilli pitsaasumik iluatsittussanillu iluarsaassisoqarnissaa pissasoq kissaatigaarput.

Inuusuttunut 18-it inorlugit ukiulinnut unittooqqasunut ingerlariaqqissimanngitsunullu ujartuilluni siunnersuisarneq akisussaaffik kommunit atuarfeqarfiinit tiguneqassappat Naalakkersuisut Ilinniartitaanermut periusissiaat 2024-2030-moortumut inatsit una tulluussassappat inatsimmi allannguuteqartoqaqqaarnissaa pisariaqarsimavoq, tassungalu tunngatillugu Naalakkersuisut allannguissallutik piumassuseqarnerat pitsaasutut Naleqqamiit taasinnaavarput.

Tassami Naleqqap pingaartitaraa sineriaq tamaat eqqarsaatigalugu inuusuttunut atungassarititaasut sutigut tamatigut nukittorsartuaannarnissaat, inuttut atukkatiguuppat, ilinniartitaanermiippat, suliffeqarnissamiippat inuuniarnikkuuppalluunniit, tassa inerisaajuaannarnissaq taannalu piujuaannarnissaa tamatta anguniartuartariaqarparput.

Taamaakkaluartoq Naleqqamit ataatsimiititaliamut susassaqartumut ingerlatitseqqiinnissatsinnut pissutissaqarpugut ajornartorsiutaanialeqimmata isumaqaratta sukumiinerusumik misissoneqaaqqaartariaqartut makkuusut.

Aningaasanut tapersiinnissaq pissasoq taannalu ersarissumik aalajangersarneqassasoq Naleqqami piumasaraarput, atuarfiit suliassamik annertunerusumik suliassaqaleruni aningaasatigut tapersorsorneqanngippata ajornartorsiulersinnaaneq ernumagigatsigu aamma piginnaasanut tunngasut eqqaassagutsigit nunaqarfinni ilinniartitsisut ikippallaarneri ornigullunilu siunnersuineramik ilinniarsimasut amigaateqarneri peqqutaallutik Naleqqamiit taammaammat piumasaraarput aningaasaliisoqarnissaa, ersarissaasoqarnissaa aamma aningaasatigut ersarissumik pilersaarusiortoqarnissaa.

Kommunit aningaasaqarnikkut assigiinnngissutaat eqqarsaatigalugu Naleraq isumaqarpoq, tamat oqartussaaqataanerat aamma naligiissitsiniarneq pingaaruteqartoq eqqaassallugit ilanngullugillu ataatsimimititaliami tamakkut ilanngullugit oqaluuserineqassasut.

Inuiaqatigiinnut meeqqanut inuusuttunullu peqataatitsinissaq pingaaruteqartuusoq aamma eqqaarusupparput tassami inatsit taakkununga tunngammat peqataatinneqartariaqarput tusaaneqarlutillu anngussassaanni iliuuseqarfigneqassasut. Soorluttaaq MIO-p tusarniaanermi akissummini tamanna eqqaagaa, ilumoorami taamaammat Naleraq isumaqarpoq, tamanna piviusunngortinneqartariaqartoq, pingaartumik meeqqat ilinniagaqarnikkulluunniit tunuliaqutaqanngitsut eqqarsaatigalugit.

Nunaqarfinnut tunngasut immikkut ittumik aaqqissuussinerit ersarissumik aallartinneqassasut pingaartippara, soorlu digitalikkut siunnersuinerit, angalasartunik siunnersuinerit.

Naammaginangitsumik sullinneqarneq imaluunniit siunnersorneqarsimaneq pillugit naammagittaalliorsinnaanermut periarfissat ilanngullugit tusarniaaffigneqartut ilaanniit

oqaatigineqartoq Naleqqamiit taperserparput tassunnga tunngatillugu aamma
ersarissaasoqartariaqartoq piumasarlutigu.

Naalakkersuisut atuarfinnut kommuninullu suliassamik tunniussinerat suliassami
naammassineqarsinnaanerani qulakkeerneqanngitsumik tunniussinertut taaneqarsinnaavoq,
tassami tusarniaanermi akisummi aamma ilaatigut oqaatigineqarpoq ornigulluni
siunnersuisarneq Majoriamut unammillernartortaqaqsimanngimmat naatsorsuutigineqartoq
kommunemi ingerlatsisut ingerlatsivimmut allamut nuunneqarpata aamma
unammillernartortaqaarani ingerlassasoq. Nuussineq ajunngitsumik ingerlanissaa
naatsorsuutigiinnarneqarsinnaannginnami nuuffigisaata annerusumik misileqqaanngippagu,
naatsorsuutigisaq allatorluinnaq inerneqariataassappat aamma ilanngullugu iliuusissami
pilersaarusiortoqarnissaa ilaatigut siunertarlugu tamakku aamma ilanngullugit
ataatsimiititaliami qaqilerneqassasut piumasaraarputtaaq.

Naleraq tapersersorpaa anguniarneqartoq – pitsaanerusumik siunnersuineq, ersarissamik
akisussaaffeqarneq ersarinnerusumilu inatsisip piviusunngortinneqarnissaa suliniarnerit,
inuiatiginni naligiissitsiniarnermut, innuttaasunut tapersersuinermit, aamma inuusuttunut
Kalaallit Nunaanni periarfissanik pilersitsinissamut.

Taama oqaaseqarlunga Naalakkersuisut saqqummiusnaanut Naleqqamiit qujavugut
ataatsimiititaliami sukumiinerusumik sammineqaqqaarnissaa piumagatsigu kultureqarnermut
ilinniartitaanermut ilisimatusarnermut ilageeqarnermullu ataatsimiititaliamut
ingerlateqqipparput.